

DOLNOŚLĄSKIE FORUM POLITYCZNE I GOSPODARCZE

Komunikat końcowy Forum 2005

„Dolny Śląsk obszarem wolności”

Wolność jest jednym z kluczowych pojęć naszego kulturowego i historycznego dziedzictwa. Ma ono filozoficzne i metafizyczne odniesienia, których nie można było nie przywołać w roku 2005 – roku śmierci wielkiego papieża, Jana Pawła II. Jego słowa, poczynawszy od pamiętnego „Nie lękajcie się!”, odmieniły oblicze Ziemi, również tej Dolnośląskiej Ziemi.

Obrady Forum koncentrowały się jednak na wolności rozumianej w sposób znacznie bardziej konkretny, związany z możliwościami aktywności gospodarczej, zawodowej i obywatelskiej w naszym regionie. Jest bowiem coraz powszechniej dostrzeganą prawdą, że swoboda działalności jest jednym z głównych czynników decydujących o konkurencyjności danego regionu i fundamentem rozwoju gospodarczego i społecznego. Chcemy, żeby Dolny Śląsk był w Polsce i Europie postrzegany jako obszar, na którym wolności jest więcej niż w regionach, z którymi rywalizujemy o inwestycje oraz o utrzymanie i przyciągnięcie młodych, aktywnych mieszkańców.

Oczywiście działamy w prawnej rzeczywistości Rzeczypospolitej i Unii Europejskiej. Skomplikowane, nieprecyzyjne i często zmieniane prawo gospodarcze utrudnia życie przedsiębiorcom i instytucjom państwa. Ważne jest wszakże, by do istniejących ograniczeń nie dochodziły dodatkowe, wynikające z regionalnej i lokalnej praktyki. Płynąć one mogą przede wszystkim ze sposobu, w jaki funkcjonują instytucje otoczenia biznesu – administracja samorządowa i państwowa, sądownictwo gospodarcze, aparat skarbowy, itp. Istotne jest, by służyły one zwiększaniu bezpieczeństwa gospodarczego, ograniczaniu szarej strefy i były nastawione na pomoc tym, którzy chcą w uczciwy sposób realizować swoje aspiracje. Ważnym krokiem w tym kierunku jest dobre zrozumienie punktów widzenia oraz uwarunkowań potencjalnych partnerów. Dlatego w pracach Forum uczestniczyli poza przedstawicielami polityki lokalnej i regionalnej, organizacji pozarządowych, świata nauki również przedstawiciele prawnego i fiskalnego otoczenia biznesu oraz aktywności obywatelskiej. Dyskusje, prowadzone w grupach roboczych przed Forum i w jego trakcie pokazały, że zrozumienie takie jest możliwe oraz, że w wielu dziedzinach region nasz wypracował rozwiązania, których inni mogą nam pozazdrościć.

Szeroka dyskusja na temat regionalnych i lokalnych warunków prowadzenia biznesu wykazała, że sukcesy gospodarcze w dużym stopniu zależą od postaw władz samorządowych i ich kompetencji. Wiele gmin inwestuje w infrastrukturę i przygotowanie terenów pod inwestycje. W sposób profesjonalny zabiega o inwestorów oraz stara się aby jej działania administracyjne i podatkowe były przyjazne przedsiębiorcom. Klarowna wizja rozwoju gospodarczego i konsekwencja w działaniu przyniosły sukcesy, o których mówiono na Forum. Dotyczą one zarówno gmin niewielkich (Stoszowice) jak i dużych ośrodków miejskich (Świdnica). Dodatkowych przykładów dostarczył plebiscyt *Panoramy Dolnośląskiej* na Samorządowca Roku, którego wyniki ogłoszono w trakcie Forum.

Dokonany przegląd wykazał, że wiele dolnośląskich gmin skutecznie pozyskuje dużych inwestorów. W zakresie gospodarczym konieczne jest większe wsparcie dla aktywności małych / lokalnych firm. Skuteczność działań gmin ogranicza niski udział w korzyściach z wypracowanych na ich terenie podatków. Jak ujął to jeden z uczestników Forum: „Nie ma wolności bez pieniędzy. Oddajcie nam podatki od dochodów Dolnego Śląska”. Natomiast w zakresie społecznym wyraźnie widać brak

DOLNOŚLĄSKIE FORUM POLITYCZNE I GOSPODARCZE

Komunikat końcowy Forum 2005

koncepcji działań na rzecz integracji społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, na co można otrzymać finansowanie z funduszy unijnych. Zaproponowano, aby ogłosić konkurs na najlepszy program gminy w tym zakresie.

Ważna konkluzja zamyka komunikat grupy zajmującej się regionalnymi i lokalnymi warunkami prowadzenia biznesu: „Nie ma wolności bez własności”. Zwraca ona uwagę na istotne ograniczenie możliwości działania w naszym regionie, jakim są słabe tytuły własności (dzierżawa, najem) będące skutkiem historycznych losów naszego regionu, ale też zbyt nieśmiałej uwłaszczeniowej i prywatyzacyjnej polityki samorządów lokalnych. Należy zdecydowanie działać na rzecz zmiany tego stanu rzeczy, który zmniejsza konkurencyjność naszego regionu i jego przedsiębiorców.

Szczególnie płodna była dyskusja w grupie problemowej dotyczącej relacji między urzędami skarbowymi a przedsiębiorcami. Jej uczestnicy zgodnie ustalili działania, które prowadzić będą do poprawy wzajemnych relacji. Niska jakość i nadmierne skomplikowanie ustawodawstwa podatkowego stanowią jedną z najczęściej wymienianych barier rozwoju gospodarczego oraz przyczynę napięć na linii państwo – podatnicy.

Przedsiębiorcy uważają, że unikanie płacenia podatków powinno spotykać się ze społecznym potępieniem jako praktyka nieuczciwa i zakłócająca konkurencję. Dolnośląskie organy skarbowe pracują nad podwyższaniem kompetencji urzędników dla zwiększenia efektywności i jakości obsługi podatników. Urzędnicy skarbowi powinni pilnować wywiązywania się ze zobowiązań podatkowych, ich głównym zadaniem jest ściąganie pieniędzy dla budżetu a nie prowadzenie uciążliwych kontroli. Wskazano, że poza obszarami szarej strefy zmniejszona zostanie ilość prowadzonych kontroli a zwiększona sprawność ich prowadzenia, co skutkować będzie zmniejszeniem uciążliwości dla przedsiębiorców. W szczególności urzędy skarbowe będą uprzedzać przedsiębiorców o planowanych kontrolach podatkowych, a w trakcie kontroli podatnik będzie mógł wносить korekty deklaracji podatkowej.

Sporo uwagi poświęcono wpływowi, jaki ma prawne otoczenie biznesu na realizację swobód gospodarczych i bezpieczeństwo obrotu gospodarczego. Ustalono, że w sądach gospodarczych na Dolnym Śląsku wiele procedur jest rozstrzyganych znacznie sprawniej niż w innych regionach kraju m.in. dlatego, że dolnośląskie sądy angażują się w uruchamianie przez resort sprawiedliwości programy pilotażowe.

Atrakcyjność regionu w tym względzie jest dostrzegana przez inwestorów. Ważne jest, by świadomość o tych dokonaniach weszła do szerszego obiegu i stała się częścią polityki promocji regionu. Wyrazem pozytywnej oceny otoczenia biznesu na Dolnym Śląsku jest duże zainteresowanie inwestorów. Istotne też jest, żeby podobnie aktywne działania miały miejsce w dziedzinach, w których sytuacja nie jest zadowalająca. Równie istotne jest, aby z naszego regionu wychodziły inspiracje do działań w szerszej skali – legislacji polskiej i europejskiej. Wyartykułowane oczekiwania środowisk reprezentowanych na Forum pozwolą na skuteczniejsze niż w przeszłości działania naszych krajowych i europejskich parlamentarzystów dla kreowania rozwiązań poszerzających obszary obywatelskiej i gospodarczej wolności.

DOLNOŚLĄSKIE FORUM POLITYCZNE I GOSPODARCZE

Komunikat końcowy Forum 2005

Przedsięwzięcia publiczno-prywatne, które możliwe są od niedawna dzięki przyjęciu przez Sejm odpowiedniej ustawy (do której, niestety ciągle brak przepisów wykonawczych) są szczególnie istotne dla rozwoju regionu. Z jednej strony zwiększają one potencjalny zakres zainteresowania prywatnej przedsiębiorczości, z drugiej – mogą zwiększyć zasób środków poświęconych na rozwiązywanie problemów publicznych. Mamy dobrą atmosferę do prowadzenia współpracy między administracją publiczną i przedsiębiorcami (do czego przyczyniają się m.in. coroczne spotkania Forum). W rozwoju tego typu inicjatyw widzimy istotną szansę dla naszego regionu i dla poprawy jego konkurencyjności.

Ogromną szansę stanowią też dostępne fundusze unijne (i inne) na rozwój regionalny, w tym rozwój obszarów wiejskich. Efektywne ich wykorzystanie również wymaga dobrej współpracy różnych partnerów życia społecznego, ale też stabilności polityki rządowej oraz przychylności rozwiązań prawnych (w tym maksymalnego uproszczenia procedur), o co region nasz powinien zabiegać.

Energetyka dolnośląska ma szereg powszechnie znanych atutów, których wykorzystanie pozwoliłoby na zwiększenie atrakcyjności i konkurencyjności regionu. Wymaga to podjęcia niezwłocznych działań zmierzających do opracowania i wdrożenia struktur oraz procesów, które zapewnią koordynację działań gospodarczych. Dotyczą one zarówno obrębu sektora energetyki na Dolnym Śląsku oraz relacji między podmiotami sektora a układem samorządowym i lokalnym, zintegrowania regionalnej polityki energetycznej z wymaganiami unijnymi oraz wykorzystanie sektora energetyki, a zwłaszcza jego potencjału kapitałowego, technicznego, organizacyjnego i kadrowego jako stymulatora rozwoju regionalnego. W tym kontekście jako ważne przedsięwzięcia dotyczące polityki regionalnej można wymienić opracowanie i wdrożenie programu rozwoju energetyki odnawialnej i alternatywnych źródeł energii, powołanie Dolnośląskiego Centrum Bezpieczeństwa Energetycznego (DCBE) oraz budowę sieci naukowo gospodarczej dla pełnego wykorzystania potencjału regionalnego dla kreowania wysokiej innowacyjności gospodarki Dolnego Śląska, zwiększenia sprawności energetycznej procesów wytwarzania, przesyłania i wykorzystania energii oraz włączenia energetyki w regionalny rozwój gospodarczy (m.in. poprzez wykorzystanie np. energetyki odnawialnej i alternatywnych źródeł energii).

Wymienione konstatacje, to zaledwie niewielki fragment ustaleń poczynionych w sześciu grupach problemowych dotyczących gospodarki. Dyskutowano też o ważnych kwestiach społecznych: edukacji (podkreślono zasadniczą rolę wykształcenia ścisłego i przyrodniczego dla rozwoju regionu), służbie zdrowia (kontynuowano dyskusję o rynkowym podejściu do kwestii opieki zdrowotnej), zrównoważonym rozwoju społeczno-gospodarczym regionu (szeroki udział działań i ruchów społecznych w rozwiązywaniu problemów regionalnych), szansach młodego pokolenia (rozwoju sieci Akademickich Inkubatorów Przedsiębiorczości na Dolnym Śląsku), społecznej odpowiedzialności biznesu (podkreślono rangę kształcenia oraz zdobywania doświadczenia przez młodych, co przyczyni się do budowy lepszego wizerunku odpowiedzialnego społecznie przedsiębiorcy a także wpłynie na budowę społeczeństwa obywatelskiego), atrakcyjności turystycznej regionu, współpracy samorządów i organizacji pozarządowych. Szczególną uwagę należy zwrócić na takie propozycje:

- Opracowanie i wydanie przez młodych przedsiębiorców przewodnika o przedsiębiorczości dla początkujących biznesmenów
- Plan wyposażenia każdej szkoły podstawowej w pracownię przyrodniczą.

DOLNOŚLĄSKIE FORUM POLITYCZNE I GOSPODARCZE

Komunikat końcowy Forum 2005

Wyżej jedynie zasygnalizowaliśmy niektóre z ustaleń nie wszystkich zresztą grup problemowych. Zachęcamy więc do zapoznania się z komunikatami końcowymi każdej z nich. Tu pozwolimy sobie jedynie na sparafrazowanie fragmentów komunikatu grupy, zajmującej się współpracą samorządów i organizacji pozarządowych. Ujęto w nich bowiem sedno problematyki tegorocznego forum:

Nie ma wolności bez społeczeństwa obywatelskiego.

Nie ma społeczeństwa obywatelskiego bez odpowiedzialnej władzy publicznej.

Nie ma odpowiedzialnej władzy publicznej bez poszanowania przestrzeni wolności obywatelskich.

Oczywiście przedsiębiorczość widzieć należy jako ważny element tak zarysowanego układu współpracy. Niezbędnym elementem wolności jest etyczny wymiar takiej partnerskiej współpracy. Znajduje on wyraz w świadomości przedsiębiorców i realizowanych przez nich programach społecznej odpowiedzialności biznesu.

Dolnośląskie Forum Polityczne i Gospodarcze stymuluje współpracę i tak widzi swoją rolę w rozwoju Dolnego Śląska jako obszaru odpowiedzialnej wolności.

Krzyżowa, 27 listopada 2005